

ROCZNIK STRATEGICZNY

2022/₂₃

Faculty of Political Science
and International Studies
University of Warsaw

STRATEGIC YEARBOOK

2022/23

A REVIEW OF POLITICAL, ECONOMIC AND MILITARY DEVELOPMENTS
IN POLAND'S INTERNATIONAL ENVIRONMENT

vol. 28

The STRATEGIC YEARBOOK presents and analyzes main developments and tendencies in international relations of the passing year. Key political and security issues in the Euroatlantic area are reviewed from the Polish and Central European perspective.

SCHOLAR
Scientific Publishers
Warsaw 2023

Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

ROCZNIK STRATEGICZNY

2022/23

PRZEGLĄD SYTUACJI POLITYCZNEJ, GOSPODARCZEJ
I WOJSKOWEJ W ŚRODOWISKU MIĘDZYNARODOWYM POLSKI

tom 28

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR
Warszawa 2023

Ze względu na zmianę prawno-finansowych uwarunkowań wydawania publikacji naukowych Rocznik Strategiczny od 2019 roku wrócił do swojej pierwotnej formuły – czyli nie jest już czasopismem, lecz staje się na powrót wydawnictwem seryjnym

Recenzenci:

dr hab. prof. ucz. Aleksander Głogowski, Uniwersytet Jagielloński
prof. dr hab. Paweł Soroka

RADA NAUKOWA:

Artur Gruszcak, Marek Madej, Adam Daniel Rotfeld, Stanisław Sulowski,
Sebastian Wojciechowski, Jakub Zajączkowski

Redaktor naczelny: Roman Kuźniar

Zastępca redaktora naczelnego, sekretarz redakcji: Patrycja Grzebyk

Redaktorzy tematyczni:

- aspekty geopolityczne – Roman Kuźniar
- bezpieczeństwo – Marek Madej
- prawo międzynarodowe – Patrycja Grzebyk

Redaktor językowy – Maria Kaniewska

Redaktor statystyczny – Karina Jędrzejowska

© Copyright by Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych,
Uniwersytet Warszawski, 2023

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa 2023

Publikacja dofinansowana przez Wydział Nauk Politycznych i Studiów
Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego

ISBN 978-83-67450-24-9
doi 10.7366/9788367450249

Redaktor prowadzący: *Anna Raciborska*

Opracowanie redakcyjne: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Krzysztof Szczepanik*

Wersją pierwotną *Rocznika Strategicznego* jest wersja papierowa

Rocznik Strategiczny wydawany jest od 1995 r.
tom dwudziesty ósmy

Spis treści

WPROWADZENIE	11
OBSERWATORIUM BEZPIECZEŃSTWA	
PRZEGLĄD SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ: ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE (Roman Kuźniar)	27
Agresja Rosji globalną karafką La Fontaine'a (27); Rzeźnik z Kremla oblewa egzamin z von Clausewitza (28); Ukraiński Churchill na czele ukraińskich bohaterów (34); Opór wobec agresji Rosji konsoliduje Zachód (37); Reszta świata – aksjologiczny regres (44); Summary (47)	
NATO: CHRZEST OGNIĄ PO SIEDZIEDZIESIĄTCE (Marek Madej)	49
Kontekst strategiczny – <i>bellum ante portas</i> (49); Od wybuchu wojny do spotkania madryckiego – wsparcie Ukrainy i flanki wschodniej (50); Szczyt w Madrycie – nowa strategia, przyszli sojusznicy (54); Po szczycie – HIMARS-y i czołgi jadą na Ukrainę, Turcja wetuje (59); Summary (65)	
WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY W 2022 R.: SYSTEMOWE SŁABOŚCI I WOJENNY ZWROT NA WSCHÓD (Marek Madej, Marcin Terlikowski)	66
Kontekst strategiczny (66); Kompas Strategiczny – z dużej chmury mały deszcz (68); Rozwój zdolności wojskowych i przemysłowych – nowe dźwignie finansowe i dalszy wzrost roli KE (71); Aktywność operacyjna – Ukraina priorytetem, ale zmiany konieczne też poza Europą (76); Summary (86)	
GDZIE RADA NIE MOŻE, TAM ZGROMADZENIE POŚLE: DZIAŁALNOŚĆ RB I ZO ONZ W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA W 2022 R. (Patrycja Grzebyk) ...	88
Front ukraiński (89); Efekt domina – sypiący się konsensus co do sytuacji w innych regionach (94); Operacje pokojowe (99); Summary (104)	
ZBROJENIA I KONTROLA ZBROJEŃ W 2022 R. W CIENIU NUKLEARNEGO SZANTAŻU ROSJI (Piotr Śledź)	105
Rosyjski szantaż nuklearny w trzech odsłonach (106); 2022 <i>Nuclear Posture Review</i> – zbyt „jastrzębi” dla „gołębi”, zbyt „gołębi” dla „jastrzębi” (114); Programy atomowe Korei Północnej i Iranu – wyraziste role drugoplanowe (118); Summary (125)	
KONFLIKTY ZBROJNE 2022 R.: W CIENIU WOJNY ROSJI Z UKRAINĄ (Kamila Pronińska, Bolesław Balcerowicz)	126
Wojna Rosji z Ukrainą – interwencja zbrojna, która w zamiarach najeźdźcy miała się ograniczyć do „specjalnej operacji wojskowej” (127); Jemen – szansa na deeskalację? (134); Etiopia. Ku porozumieniu pokojowemu z TPLF (138); Somalia. Rok wyborczy – zmiana u szczytów władzy i ofensywa przeciwko Asz-Szabab (141); Summary (144)	

ŚWIAT I EUROPA W OBLICZU KRYZYSU ENERGETYCZNEGO: KONSEKWENCJE WOJNY, SANKCJI I ROSYJSKIEJ BRONI ENERGETYCZNEJ (Kamila Pronińska)	145
Wojna i sankcje – implikacje dla globalnego rynku ropy (145); Europa wobec największego kryzysu energetycznego w XXI w. (150); Rosyjska broń energetyczna wobec UE (153); Dramat energetyczny Ukrainy (156); Odpowiedzi UE na rosyjską „broń gazową” i zwiększanie gotowości na kryzys energetyczny (158); Summary (166)	

ŚWIAT W ROCZNIKU

GOSPODARKA ŚWIATOWA 2022–2023: CZAS NIEPEWNOŚCI, NIEPOKOJU I POSTĘPUJĄCEJ FRAGMENTACJI (Karina Jędrzejowska, Anna Wróbel)	171
Kondycja gospodarki światowej w 2022 r.: w cieniu wojny w Ukrainie (173); Handel światowy 2022/23 (178); Wyniki 12. Konferencji Ministerialnej WTO (183); Międzynarodowe rynki finansowe w 2022 r. (187); Międzynarodowe instytucje finansowe wobec wojny w Ukrainie (190); Wyzwania realizacji Agendy 2030 (192); Summary (195)	
UNIA EUROPEJSKA: PRAWDA BOLI, MOŻE WYZWAŁA (Paweł J. Borkowski)	197
Niemcy – co poszło nie tak? (197); Francja – w okowach tradycji (202); Instytucje – <i>fluctuat nec mergitur</i> (206); Społeczeństwo konsumpcyjne – koniec złotego wieku? (215); Summary (218)	
STANY ZJEDNOCZONE 2022: „AMERICA IS BACK”? (Aleksandra Jarczewska)	219
Stany Zjednoczone wobec inwazji Rosji na Ukrainę (220); Sytuacja wewnętrzna w USA – zmagania o powrót do stabilności (225); Polityka zagraniczna – w kierunku nowego porządku międzynarodowego (230); Summary (237)	
POLITYKA ZAGRANICZNA CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ W KONTEKŚCIE WOJNY ROSJI W UKRAINIE (Dominik Mierzejewski, Przemysław Ciborek, Mateusz Chatys)	239
Reakcja Chin na wojnę Rosji w Ukrainie: wymiar bilateralny (240); Czwarty kryzys w Cieśninie Tajwańskiej (245); Szczyt G-20 w cieniu wojny w Ukrainie i deeskalacja chińsko-amerykańskich napięć (247); Stanowisko ChRL wobec wojny w Ukrainie na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych (252); Summary (259)	
ROSJA: NA WOJNIE (Marek Menkiszak)	260
Polityka wewnętrzna: putinizm wojenny (261); Gospodarka wojenna (267); Polityka zagraniczna: wojna z Zachodem (276); Summary (282)	
EUROPA WSCHODNIA I KAUKAZ POŁUDNIOWY: WOBEC ROSYJSKIEJ WOJNY W UKRAINIE (Andrzej Szeptycki)	283
Ukraina (283); Białoruś (292); Mołdawia (295); Kaukaz Południowy (298); Summary (305)	
ROK ZEITENWENDE: CZY NIEMCY DOKONAŁY STRATEGICZNEGO ZWROTU? (Sebastian Płociennik)	307
Polityka bezpieczeństwa: czy Niemcy staną się „zwyczajnym mocarstwem”? (308); Czy Ukraina ma wygrać, czy nie przegrać? (309); Wzmacnianie Bundeswehry (311); Polityka energetyczna: ku niezależności od Rosji (313); Reorientacja polityki energetycznej (313); Rewizja <i>Ostpolitik</i> ? (315);	

Globalizacja: czy Niemcy mogą dalej handlować z autokracjami? (316);
Summary (319)

POLITYKA, WOJNA I NIEPEWNOŚĆ: BLISKI WSCHÓD W OBLICZU
WYZWAŃ DLA STABILNOŚCI I POKOJU (Wiesław Lizak) 320
Geopolityczne i strategiczne wyzwania dla regionu (321); Iran – stracone
złudzenia (325); Izrael – republika wyborcza (332); Summary (339)

POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI PO AGRESJI ROSJI NA UKRAINĘ
(Agnieszka Bieńczyk-Missala) 341
Europa – czy wojna przykryła problem praworządności? (342); Mobilizacja
w polityce bezpieczeństwa (347); Polska dla Ukrainy (350); Bez nadziei
w stosunkach z Rosją i Białorusią (353); Przewodnictwo Polski w Organizacji
Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (354); Summary (357)

O WOJNIE

WOJNA BEZ KOŃCA? (Adam Daniel Rotfeld) 361
Uwagi wstępne (361); Powrót do przeszłości (363); Wojna Rosji z Ukrainą
a porządek międzynarodowy (366); Stanowisko Zachodu (368); Cele Rosji (372);
Rola badaczy i nauki (375); Oczekiwania (377); Wnioski dla Polski (378);
Summary (381)

WOJNA ROSYJSKO-UKRAIŃSKA – KAMPANIA 2022 R. PRZEBIEG
I NASTĘPSTWA (Leon Pińczak) 382
Faza 1. Blitzkrieg (koniec lutego – początek kwietnia) (384); Faza 2. Bitwa
o Donbas (początek kwietnia – początek września) (388); Faza 3. Przejęcie
inicjatywy strategicznej (początek września – połowa listopada) (391); Faza
4. Impas strategiczny (połowa listopada – zima 2023 r.) (394); Kampania
2022 r. Liczby i wyniki (397); Dane techniczne i statystyczne (Marcin Andrzej
Piotrowski) (402); Summary (407)

WSPÓŁZALEŻNOŚĆ JAKO BROŃ (Bartłomiej E. Nowak) 408
Wprowadzenie: metamorfoza współzależności (408); Czym jest i jak działa
współczesna współzależność? (411); Współzależność jako broń: przypadek
wojny w Ukrainie (416); Współzależność jako broń: wstępne wnioski (419);
Summary (422)

KALENDARIUM WYDARZEŃ 2022 (Piotr Śledź) 423

ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI
(Karina Jędrzejowska) 452

SKOROWIDZ 466

NOTY O AUTORKACH I AUTORACH 473

Table of Contents

INTRODUCTION	11
OBSERVATORY OF SECURITY	
AN OVERVIEW OF THE INTERNATIONAL SITUATION: GLOBAL AND REGIONAL ASPECTS (Roman Kuźniar)	27
Russia's aggression as a global carafe of La Fontaine (27); The Butcher of Kremlin fails von Clausewitz's test (28); Ukraine's Churchill leading Ukrainian heroes (34); Opposition to Russia's aggression consolidates the West (37); The rest of the world – An axiological decline (44); Summary (47)	
NATO: TRIAL BY FIRE IN ITS SEVENTIES (Marek Madej)	49
The strategic context – <i>bellum ante portas</i> (49); From the beginning of the war to the Madrid Summit – Support for Ukraine and the Eastern flank (50); Madrid Summit – New strategy, future allies (54); After the Summit – HIMARS systems for Ukraine, Turkey's veto (59); Summary (65)	
COMMON SECURITY AND DEFENCE POLICY IN 2022: SYSTEMIC WEAKNESSES AND THE WAR-RELATED TURN TO THE EAST (Marek Madej, Marcin Terlikowski)	66
The strategic context (66); The Strategic Compass – A mountain gave birth to a mouse (68); The development of military and industrial capabilities – New financial levers and further strengthening of the role of the EC (71); Operational activity – Ukraine as a priority, but changes are also necessary outside Europe (76); Summary (86)	
THE COUNCIL FAILS BUT THE ASSEMBLY GOES STRONG: THE ACTIVITIES OF THE UN SECURITY COUNCIL AND THE GENERAL ASSEMBLY IN THE AREA OF SECURITY IN 2022 (Patrycja Grzebyk)	88
The Ukrainian front (89); The domino effect – A crumbling consensus on the situation in other regions (94); Peace-keeping operations (99); Summary (104)	
ARMAMENTS AND ARMS CONTROL IN 2022 IN THE SHADOW OF RUSSIA'S NUCLEAR BLACKMAIL (Piotr Ślędz)	105
Russian nuclear blackmail in three acts (106); 2022 <i>Nuclear Posture Review</i> – Too hawkish for the doves, too dovish for the hawks (114); North Korea's and Iran's nuclear programmes – Strong supporting roles (118); Summary (125)	
ARMED CONFLICTS IN 2022: IN THE SHADOW OF RUSSIA-UKRAINE WAR (Kamila Pronińska, Bolesław Balcerowicz)	124
Russia's war with Ukraine – Armed intervention that the aggressor wanted to limit to a "special military operation" (127); Yemen – A chance for de-escalation? (134); Ethiopia. Towards a peace treaty with TPLF (138); Somalia. The election year – A change of leadership and an offensive against Al-Shabaab (141); Summary (144)	

THE WORLD AND EUROPE IN THE FACE OF AN ENERGY CRISIS: THE CONSEQUENCES OF WAR, SANCTIONS, AND THE RUSSIAN USE OF ENERGY AS A WEAPON (Kamila Pronińska)	145
War and sanctions – The implications for the global oil market (145); Europe faced with the greatest energy crisis of the 21st century (150); Russia's use of energy as a weapon against the EU (153); Ukraine's energy drama (156); EU's response to Russia's weaponization of gas and preparations for an energy crisis (158); Summary (166)	

THE WORLD IN THE YEARBOOK

WORLD ECONOMY 2022-2023: A TIME OF UNCERTAINTY, ANXIETY, AND PROGRESSIVE FRAGMENTATION (Karina Jędrzejowska, Anna Wróbel)	171
The condition of the world economy in 2022: In the shadow of the war in Ukraine (173); World trade 2022/2023 (178); Outcomes of the Twelfth WTO Ministerial Conference (183); International financial markets in 2022 (187); International financial institutions and the war in Ukraine (190); Challenges of implementing the 2030 Agenda (192); Summary (195)	
THE EUROPEAN UNION: THE TRUTH HURTS BUT MAY SET YOU FREE (Paweł J. Borkowski)	197
Germany – What went wrong? (197); France – Bound by tradition (202); Institutions – <i>fluctuat nec mergitur</i> (206); Consumer society – The end of the golden age? (215); Summary (218)	
THE UNITED STATES 2022: „AMERICA IS BACK”? (Aleksandra Jarczevska)	219
The United States' response to Russia's invasion in Ukraine (220); US internal affairs – A struggle to return to stability (225); Foreign affairs – Towards a new international order (230); Summary (237)	
FOREIGN AFFAIRS OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA IN THE CONTEXT OF RUSSIA'S WAR IN UKRAINE (Dominik Mierzejewski, Przemysław Ciborek, Mateusz Chatys)	239
China's response to Russia's war in Ukraine: The bilateral dimension (240); The fourth crisis in the Taiwan Strait (245); The G-20 Summit in the shadow of the war in Ukraine and the de-escalation of Chinese-American tensions (247); PRC's stance on the war in Ukraine at the United Nations (252); Summary (259)	
RUSSIA: AT WAR (Marek Menkiszak)	260
Internal affairs: War Putinism (261); War economy (267); Foreign affairs: War with the West (276); Summary (282)	
EASTERN EUROPE AND SOUTHERN CAUCASUS: THE RESPONSE TO RUSSIA'S WAR IN UKRAINE (Andrzej Szeptycki)	283
Ukraine (283); Belarus (292); Moldova (295); Southern Caucasus (298); Summary (305)	
THE YEAR OF ZEITENWENDE: HAS GERMANY MADE A STRATEGIC ABOUT-FACE? (Sebastian Płóciennik)	307
Security policy: Will Germany become an “ordinary” power? (308); Is Ukraine meant to win, or not to lose? (309); Strengthening the Bundeswehr (311); Energy policy: Towards independence from Russia (313); Redirecting energy policy (313); Revising the <i>Ostpolitik</i> ? (315); Globalization: Can Germany still trade with autocracies? (316); Summary (319)	

POLITICS, WAR, AND INSECURITY: THE MIDDLE EAST FACED WITH CHALLENGES TO STABILITY AND PEACE (Wiesław Lizak).	320
Geopolitical and strategic challenges for the region (321); Iran – Lost illusions (325); Israel – Electoral republic (332); Summary (339)	
POLAND’S FOREIGN AFFAIRS AFTER RUSSIA’S AGGRESSION IN UKRAINE (Agnieszka Bieńczyk-Missala).	341
Europe – Has the war buried the problem of the rule of law? (342); Mobilization in security policy (347); Poland for Ukraine (350); No hopes for the relations with Russia and Belarus (353); Poland’s chairmanship of the Organization for Security and Cooperation in Europe (354); Summary (357)	
ON THE WAR	
THE WAR FOREVER? (Adam Daniel Rotfeld).	361
Preliminary remarks (361); Back to the past (363); The Russia-Ukraine war and the international order (366); The stance of the West (368); Russia’s goals (372); The role of researchers and science (375); Expectations (377); Conclusions for Poland (378); Summary (381)	
THE RUSSIA-UKRAINE WAR – THE 2022 CAMPAIGN ITS COURSE AND CONSEQUENCES (Leon Pińczak).	382
Phase 1. The Blitzkrieg (late February – early April) (384); Phase 2. The battle of Donbas (early April – early September) (388); Phase 3. Taking over strategic initiative (early September – mid-November) (391); Phase 4. Strategic impasse (mid-November – winter 2023) (394); Campaign of 2022 Numbers and results (397); Technical and statistical data (Marcin Andrzej Piotrowski) (402); Summary (407)	
INTERDEPENDENCE AS A WEAPON (Bartłomiej E. Nowak).	408
Introduction: The evolution of interdependence (408); What is interdependence today and how does it work? (411); Interdependence as a weapon: The case of the war in Ukraine (416); Interdependence as a weapon: Preliminary conclusions (419); Summary (422)	
CHRONOLOGY OF EVENTS 2022 (Piotr Śledź).	423
APPENDIX: STATES OF THE WORLD – SELECTED DATA AND INDICES (Karina Jędrzejowska).	452
INDEX	466
NOTES ON THE AUTHORS	473